

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Rijkswaterstaat Zee en Delta
t.a.v. dhr. Ing. M. Heijdens M.Sc.
Postbus 5014
4330 KA Middelburg

**Directoraat-generaal Natuur
& Regio**

Directie Regio en Ruimtelijke
Economie

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door

drs. G.A.C.M. Verschuren

T 070 888 3272

F 070 888 3290

g.a.c.m.verschuren@minez.nl

Datum **24 NOV. 2014**
Betreft Nb wet 1998 vergunning aanvraag mbt uitvoeren werkzaamheden
dijktraject Philipsdam Zuid Oosterschelde

Geachte heer Heijdens,

Bij brief van 12 maart 2014 (RWS 2014/11671) verzoekt u mij om aan u een vergunning te verlenen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nb-wet 1998) voor de dijkverbetering van een deel van de Philipsdam Zuid.

Het dijktraject Philipsdam Zuid tussen dp (dijkpaal) 502 en dp 550 + 92 m voldoet niet meer aan de veiligheidseisen. Dit houdt in dat de bestaande bekleding moet worden verwijderd en op deze plaatsen nieuwe bekleding wordt aangebracht. Het dijkvak, waarop deze aanvraag betrekking heeft, omvat een lengte van ongeveer 4,9 km.

Conform artikel 41, lid 1, van de Nb-wet 1998 heeft u uw belang bij het verlenen van de vergunning gemotiveerd.

Procedure

Op 14 maart 2014 ontving ik uw aanvraag. Bij brief van 24 september 2014 (kenmerk: DGNR-RRE / 14157770) heb ik de ontvangst van uw aanvraag bevestigd.

Bevoegdheid

De voorgenomen activiteit valt onder artikel 2, sub p van het Besluit vergunningen Nb-wet 1998 (hierna: het Besluit) (Staatsblad 2010, nr. 231), luidend: activiteiten ten aanzien van (...) primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid van de Waterwet die in beheer zijn bij het Rijk (...).

Op deze basis en artikel 19d, lid 5 en in samenhang met artikel 16, lid 6 van de Nb-wet 1998, is de minister van Economische Zaken (EZ) bevoegd tot vergunningverlening op basis van artikel 16 en artikel 19d j° artikel 19ia van de Nb-wet 1998. Op basis van de portefeuillevverdeling tussen de minister van EZ en de staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de staatssecretaris.

Ons kenmerk

DGNR-RRE / 14181212

Uw kenmerk

RWS 2014/11671

Bijlage(n)

1

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

Besluit

Met de door u uitgevoerde passende beoordeling als bedoeld in artikel 19f van de Nb-wet 1998 is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de aangevraagde activiteit, gelet op de relevante instandhoudingsdoelstellingen, met uitzondering van de doelstellingen zoals bedoeld in artikel 10a, lid 3, van de Nb-wet 1998, en met inachtneming van de weergegeven voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden Oosterschelde en Krammer-Volkerak.

Tevens is met de inhoud van de betreffende passende beoordeling de zekerheid verkregen dat de aangevraagde activiteit de wezenlijke kenmerken van het voormalig natuurmonument Oosterschelde buitendijks niet zal aantasten.

Deze conclusie geldt nadrukkelijk vanuit de door mij specifiek hiertoe geformuleerde vergunningvoorschriften ter bescherming van de in de Natura 2000-gebieden en het voormalige beschermd natuurmonument aanwezige beschermde waarden.

Gelet op de bepalingen van de Nb-wet 1998 en de in de bijlage vermelde overwegingen besluit ik derhalve aanvrager de gevraagde vergunning ingevolge artikel 16 en artikel 19d j^o artikel 19ia van de Nb-wet 1998 te verlenen onder de navolgende voorschriften en beperkingen.

Voor een weergave van de inhoud van de aanvraag en de relevante wet- en regelgeving alsmede het van toepassing zijnde beleid verwijs ik naar de bijlage bij dit besluit. In dezelfde bijlage treft u voorts mijn inhoudelijke overwegingen die aan dit besluit ten grondslag liggen aan, evenals een weergave van de diverse zienswijzen en mijn reactie daarop.

De bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit. De aanvraag en de door u aangeleverde passende beoordeling maken eveneens integraal onderdeel uit van onderhavig besluit. Deze documenten zijn door u opgesteld en aan mij verstuurd. Ik voeg ze dan ook niet bij dit besluit.

Voorschriften en beperkingen

Ter bescherming van de in het Natura 2000 gebied Oosterschelde en Krammer-Volkerak alsmede het voormalige beschermd natuurmonument Oosterschelde buitendijks aanwezige beschermde waarden, verbind ik aan deze vergunning de volgende voorschriften en beperkingen.

Algemeen

1. Deze vergunning staat op naam van Rijkswaterstaat Zee en Delta.
2. Deze vergunning wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de vergunninghouder of aantoonbaar in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
3. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een kopie van deze beschikking, inclusief alle daarbij behorende onderdelen (zie onder 'besluit'), en tonen deze op eerste vordering aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen zijn aantoonbaar op de hoogte van de inhoud en het doel van deze voorschriften en beperkingen, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Het tijdstip waarop de vergunde activiteit daadwerkelijk wordt gestart, wordt minimaal vier weken voor de aanvang ervan schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) gemeld aan de Staatssecretaris van Economische Zaken of diens rechtsopvolger (hierna: het bevoegd gezag), ter attentie van het Nb-wetteam.
6. De vergunde activiteit wordt overeenkomstig de ingediende aanvraag en bijbehorende passende beoordeling uitgevoerd, met inachtneming van de aan deze vergunning verbonden voorschriften en beperkingen. Bij eventuele strijdigheid van de aanvraag en/of passende beoordeling met de voorschriften en beperkingen in onderhavige vergunning, prevaleren deze laatste.
7. In afwijking van voorschrift 6 mag een activiteit in afwijking van de aanvraag en/of het vergunde worden uitgevoerd indien en voor zover deze afwijking naar het oordeel van het bevoegd gezag niet leidt tot andere of grotere nadelige effecten op de relevante beschermde waarden van de betrokken Natura 2000-gebieden Oosterschelde en Krammer-Volkerak en de voormalig beschermde natuurmonumenten Oosterschelde en Krammer-Volkerak ten opzichte van een uitvoering conform de aanvraag. Het voornemen tot het uitvoeren van een activiteit in afwijking van de aanvraag en/of het vergunde dient schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) te worden gemeld aan het bevoegd gezag en kan slechts plaatsvinden na uitdrukkelijk verkregen schriftelijke instemming van of namens het bevoegd gezag.
8. Bij opgetreden incidenten moet worden gehandeld conform de daarbij van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Tevens wordt in het kader van deze vergunning binnen een week schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) melding over de aard en omvang van het incident gedaan aan het bevoegd gezag (t.a.v. het Nb-wet team) onder overlegging van alle relevante gegevens. Onder incident wordt in dit verband verstaan 'een onvoorziene gebeurtenis waardoor schade aan de natuurlijke kenmerken in het betrokken beschermde gebied is of kan worden toegebracht' (bijvoorbeeld wanneer onbedoeld schadelijke stoffen in het milieu vrijkomen.)

9. Bij een opgetreden incident is de vergunninghouder verplicht eventuele verontreinigingen zo mogelijk direct te laten verwijderen en de eventueel opgetreden schade voor zover mogelijk te herstellen, zulks ter beoordeling van het bevoegd gezag.
10. Alle door of namens het bevoegd gezag te geven aanwijzingen en/of uitvoeringsbepalingen worden binnen de in de aanwijzing bepaalde termijn opgevolgd.
11. Zodra de werkzaamheden met betrekking tot de vergunde activiteit feitelijk zijn beëindigd, wordt dit uiterlijk binnen een week schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) gemeld aan het Nb-wetteam.

Nadere inhoudelijke voorschriften

12. De werkzaamheden aan het dijktaalud vinden plaats tussen dijkpaal 502 en dijkpaal 550 + 92 m.
13. De werkzaamheden aan het dijktaalud (dijkverbetering) vindt plaats tussen 1 april en 1 oktober 2015.
14. De afrondende werkzaamheden, waaronder verstaan het leegrijden van het depot, het aanbrengen van een slijtlaag op een onderhoudstrook en het inzaaien van gras kan ook na 1 oktober 2015 plaatsvinden, maar tot uiterlijk 28 februari 2016.
15. Het aan en afvoeren van materialen vindt plaats via bestaande wegen en de bestaande onderhoudsweg.
16. Voorafgaand aan de werkzaamheden en gedurende het seizoen tussen 1 april en 1 juli dient het traject regelmatig te worden geïnventariseerd door een ter zake deskundige¹ op nestelende en broedende vogels, in het bijzonder de bontbekplevier. Indien onverhoopt een broedgeval wordt aangetroffen dient het werk zodanig te worden aangepast dat verstoring wordt uitgesloten.
17. Na afloop van de werkzaamheden dient het dijktraject in ordelijke toestand te worden achtergelaten, uiterlijk per 28 februari 2016, hetgeen wil zeggen dat

---

¹ Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en afval worden opgeruimd en uit het gebied afgevoerd.

18. Bodem- en waterverontreinigende stoffen, die ten gevolge van de vergunde activiteit in aanraking komen met de bodem of het oppervlaktewater worden onverwijld opgeruimd en naar een erkende verwerker gebracht.

Het wijzigen of intrekken van de vergunning

19. De voorschriften en beperkingen waaronder deze vergunning is verleend, kunnen worden gewijzigd of aangevuld indien naar het oordeel van het bevoegd gezag uit eigen waarneming of anderszins blijkt dat de vergunde activiteit andere of nadeliger gevolgen heeft voor de relevante beschermde waarden dan die welke bij het nemen van dit besluit op basis van de op dat moment beschikbare informatie werden verwacht.
20. Indien op enig moment mocht blijken dat de vergunde activiteit zodanige schade aan de relevante beschermde waarden dreigt toe te brengen en het geven van aanwijzingen, het wijzigen of aanvullen van de voorschriften of beperkingen deze schade niet kan voorkomen, dan kan deze vergunning worden ingetrokken.
21. Voordat tot wijziging van vergunningvoorschriften of (gedeeltelijke) intrekking van de vergunning wordt overgegaan, wordt de vergunninghouder in de gelegenheid gesteld haar zienswijze naar voren te brengen (tenzij spoedeisendheid tot onmiddellijke intrekking c.q. wijziging noodzaakt).

Toezicht

22. De vergunninghouder geeft, overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht, alle medewerking aan de aangewezen toezichthouder(s).
23. Vergunninghouder voert een administratie waarin alle op deze vergunning betrekking hebbende documenten en bewijsstukken ten aanzien de naleving van de voorschriften en beperkingen van deze vergunning zijn opgenomen.

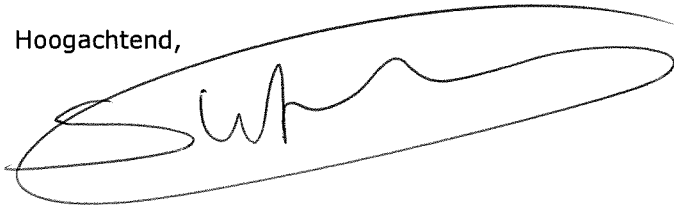
Looptijd/geldigheid

24. De vergunning is geldig van 1 februari 2015 tot en met het moment dat de vergunde activiteit wordt beëindigd (zie voorschrift 13 en 14), doch uiterlijk tot en met 28 februari 2016.
25. Het niet naleven van de voorschriften van deze vergunning kan, naast eventuele strafvervolging, intrekking van de vergunning tot gevolg hebben.

Kennisgeving

Conform artikel 42, lid 3, van de Nb-wet 1998, zijn afschriften van deze vergunning verzonden aan: de provincie Zeeland, de gemeente Schouwen-Duiveland, de Stichting Zeeuws Landschap, de Zeeuwse Milieufederatie en Staatsbosbeheer regio Zuid.

Hoogachtend,

Sharon A.M. Dijkma

Staatssecretaris van Economische Zaken

Bijlage: Inhoudelijke overwegingen

Bezwaar

Tegen dit besluit staat op grond van de Algemene wet bestuursrecht voor een belanghebbende de mogelijkheid open een bezwaarschrift in te dienen. Een bezwaarschrift moet binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit worden ingediend bij:

De Staatssecretaris van Economische Zaken
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
afdeling Juridische Zaken
Postbus 40219
8004 DE Zwolle

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en moet ten minste de volgende elementen bevatten:

- a) de naam en het adres van de indiener;
- b) de dagtekening;
- c) een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is, en
- d) de gronden van bezwaar.

Het is raadzaam een kopie van dit besluit bij het bezwaarschrift te voegen.

Publicatie besluit

Op grond van artikel 42, lid 3, van de Nb-wet 1998 en artikel 8 van de Wet openbaarheid van bestuur zal het ministerie van Economische Zaken onderhavig besluit openbaar maken. De besluiten op grond van de Nb-wet 1998, waaronder onderhavige, zullen, onder anonimisering van de persoonsgegevens, geplaatst worden op <http://vergunningenbank.overheid.nl/natuurbeschermingswet>

bijlage

Uitvoeren werkzaamheden dijktraject Philipsdam Zuid
Oosterschelde
Overwegingen

**Directoraat-generaal Natuur
& Regio**

Directie Regio en Ruimtelijke
Economie

Behandeld door

drs. G.A.C.M. Verschuren

T 070 888 3272

F 070 888 3290

g.a.c.m.verschuren@minez.nl

Bijlage nummer	1
Horend bij kenmerk	DGNR-RRE / 14181212
Datum	

Datum

DE AANVRAAG

Door Rijkswaterstaat Zee en Delta, District Zee en Delta Noord is een vergunningaanvraag ingediend voor het verbeteren van het dijktraject Philipsdam Zuid. Het doel is de met steen beklede delen van het buitentalud van de dijk te verbeteren op de plaatsen waar dat nodig is.

Een groot deel van de dijken langs de Zeeuwse wateren wordt aan zeezijde gekarakteriseerd door een glooiing met een toplaag van zetsteen. Gebleken is dat deze toplaag op veel plaatsen niet meer voldoet aan de veiligheidsnorm. In verband hiermee is in 1996 het project Zeeweringen gestart. Hieraan werken Rijkswaterstaat, de Zeeuwse waterschappen en de provincie Zeeland samen in het Projectbureau Zeeweringen. Dit projectbureau behartigt het verbeteren van de dijkbekledingen langs de Westerschelde en Oosterschelde. Een groot deel van de dijktrajecten is inmiddels aangepakt. In 2015 is het Projectbureau Zeeweringen voornemens om het dijktaalud 'Philipsdam Zuid' te verbeteren.

Het dijktraject Philipsdam Zuid is gesitueerd tussen dp (dijkpaal) 502 en dp550 + 92 m. Het dijkvak ligt aan de noordoostelijke tak van de Oosterschelde en betreft het zuidelijke deel van de verbindingsdam tussen Grevelingendam en Sint Philipsland. Het dijkvak, waarop deze aanvraag betrekking heeft, omvat een lengte van ongeveer 4,9 km.

Bekleding van de dijk

Het principeprofiel van de buitenzijde van de dijk bestaat van beneden naar boven uit de kreukelberm, de ondertafel (tot aan gemiddeld hoogwater, GHW), de boventafel, de buitenberm, het bovenbeloop en de kruin. De dijkverbetering richt zich op de kreukelberm, de onder- en boventafel en eventueel het bovenbeloop.

Werkzaamheden aan de dijk

De aanwezige haringmanblokken, vlakke blokken en koperslakblokken tussen dp503 + 75 m en dp507 + 90 m en dp526 + 10 m tot dp528 + 85 m zijn afgekeurd. Dit geldt ook voor de bestorting van losse breuksteen tussen dp507 + 90 m tot dp526 + 10 m.

Dit houdt in dat de bestaande bekleding moet worden verwijderd en op deze plaatsen nieuwe bekleding wordt aangebracht.

Transport en opslag

Het transport van materialen zal via de bestaande wegen worden uitgevoerd. Uitgangspunt is dat gewerkt wordt van west naar oost. Er is slechts een geringe opslagruimte nodig, omdat het grootste deel van de nieuwe bekleding breuksteen en asfalt betreft. Hiervoor zal gebruik worden gemaakt van een deel van het parkeerterrein bij het Laagbekken.

Toegankelijkheid

De toekomstige toegankelijkheid van het dijktaalud wijzigt niet ten opzichte van de huidige situatie. Het nu gedeeltelijk verharde onderhoudspad zal wel gelijk in dit project geheel verhard worden.

De aangevraagde dijkverbetering vindt plaats in 2015 in de periode 1 april - 1 oktober. Dit heeft te maken met de ongunstige weersomstandigheden buiten deze periode (het stormseizoen) waarin niet kan worden gewerkt aan zeeweringen. Het overlagen kan in principe ook buiten deze periode plaatsvinden. In verband met de weersomstandigheden zullen deze werkzaamheden nagenoeg geheel in genoemde periode plaatsvinden. De afrondende werkzaamheden (zoals het leegrijden van het depot, het aanbrengen van een slijtlaag op een onderhoudsstrook en het inzaaien van gras) kunnen echter ook later het seizoen plaatsvinden. De aanvraag gaat dan ook uit van een totale werkperiode van een jaar, van februari 2015 tot en met februari van het jaar daarop (2016).

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteiten wordt korthedshalve verwezen naar de passende boordeling welke bij de aanvraag is gevoegd.

Belang van de aanvrager

De aanvrager heeft, conform artikel 41, lid 1 van de Nb-wet 1998, het belang dat hij heeft bij de vergunning gemotiveerd.

De dijk dient het bewoonde achterland te beschermen tegen overstromingen. Er is wettelijk vastgelegd dat de dijk sterk genoeg moet zijn om niet te bezwijken aan de fysieke omstandigheden die een gemiddelde kans van voorkomen van 1/4.000 per jaar hebben. Deze veiligheidsnorm geldt ook voor de steenbekledingen. Uit de toetsing van de steenbekleding van het onderhavige dijktraject in 2013 is gebleken dat deze moet worden verbeterd om aan de veiligheidseisen te kunnen voldoen,

Hiermee is naar mijn mening het belang voldoende gemotiveerd.

WETTELIJK KADER

Natura 2000-gebied

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 19d (lid 1) en 19e, van de Nb-wet 1998.

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

BELEID

De aangevraagde activiteit zoals omschreven in dit besluit past binnen het relevante vastgestelde beleid, hieronder weergegeven:

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vastgesteld, als opvolger van de Nota Ruimte. Volgens de structuurvisie is het Rijk verantwoordelijk voor en door de EU aanspreekbaar op het nakomen van de in internationaal verband aangegane verplichtingen, inclusief Biodiversiteitsverdrag en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het Rijk stelt kaders waarbinnen de provincies een provinciaal en landsgrensoverschrijdend natuurnetwerk, zijnde de herijkte nationale Ecologische Hoofdstructuur begrenzen, beschermen en onderhouden. Tot de herijkte EHS behoren de Natura 2000-gebieden, de Nationale Parken, de Noordzee en de grote wateren inclusief de grote rivieren. De natuur in de EHS blijft goed beschermd met een 'nee, tenzij'-regime in relatie tot de wezenlijke kenmerken en waarden. Het gaat daarbij om: waardevolle aspecten zoals natuurschoon, schoon water, het aanwezig zijn van bepaalde plant- of diersoorten, gebieden van aardwetenschappelijk belang en het afwezig zijn van lawaai.

In de Structuurvisie staat ten aanzien van de aangevraagde activiteit – voor zover in het onderhavige geval van belang – het volgende vermeld: Het Rijk beschermt de primaire waterkeringen (dijken, dammen, kunstwerken en duinen) die in beheer zijn bij het Rijk evenals het kustfundament. Ook stelt het Rijk de normen voor de primaire waterkeringen, ook die in beheer bij waterschappen. Primaire waterkeringen bieden, in combinatie met de hoge gronden, bescherming tegen overstroming vanuit de buitenwateren (de wateren waarvan de waterstand direct beïnvloed wordt bij stormvloed of hoge waterstanden van de grote rivieren, het IJsselmeer, het Markermeer en de zee). De staat van de primaire keringen wordt in een meerjaarlijkse toetsing in beeld gebracht.

VERGUNNINGPLICHT

De aangevraagde activiteiten vinden plaats in of nabij de Natura 2000-gebieden Westerschelde en Oosterschelde. Het traject Philipsdam-Zuid is gelegen in en aan Natura 2000-gebied de Oosterschelde.

Aan de andere zijde van de Philipsdam ligt het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak. Eventuele effecten op de natuurwaarden van dit gebied worden ook in deze afweging meegenomen.

Ik stel vast dat de aangevraagde activiteiten mogelijk de natuurlijke waarden en kenmerken van de bovengenoemde beschermde Natura 2000-gebieden kunnen aantasten. Om die reden ben ik van mening dat de voorgenomen activiteiten vergunningplichtig zijn onder de Nb-wet 1998.

PASSENDE BEOORDELING

Beheerplan

In dit geval kan vastgesteld worden dat ten aanzien van de voorgenomen activiteit, op het moment van besluitvorming, geen beletsel voortvloeit uit enig beheerplan op basis van de Nb-wet 1998.

Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van het Natura 2000 Beheerplan Deltawateren, waar de Oosterschelde deel van uitmaakt. Naar verwachting zal dit beheerplan nog niet gereed zijn binnen de periode waarover deze vergunning zich uitstrekt.

Er is nog geen (concept) ontwerp beheerplan opgesteld voor het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak.

Geen beheer

De voorgenomen activiteit vormt een project dat geen direct verband heeft met of nodig is voor het beheer van het betrokken Natura 2000-gebied. De voorgenomen activiteit is voorts nog niet eerder beoordeeld in het kader van de Nb-wet 1998.

Mogelijk significante gevolgen

Op grond van artikel 19f, lid 1, van de Nb-wet 1998 in combinatie met artikel 19g, lid 1, van de Nb-wet 1998 dient een passende beoordeling aangeleverd te worden door de initiatiefnemer. Het Europese Hof van Justitie heeft in haar uitspraak van 7 september 2004 aangegeven dat een passende beoordeling slechts dan achterwege kan worden gelaten indien op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat uitvoering van de werkzaamheden afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor dat gebied.

In dit geval kunnen dergelijke gevolgen niet bij voorbaat uitgesloten worden. Ik concludeer dat een passende beoordeling vereist is.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de beschermde waarden van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden. U heeft een passende beoordeling bij uw aanvraag gevoegd. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van uw effectenanalyse en conclusies.

De diverse beschermde waarden van de betrokken Natura 2000-gebieden 'Oosterschelde' en 'Krammer Volkerak' staan vermeld op www.rijksoverheid.nl ('Onderwerpen' > 'Natuur' > 'Natura 2000').

Ik merk op dat het betrokken Natura 2000-gebied Oosterschelde de beschermde natuurmonumenten 'Oosterschelde binnendijks' en 'Oosterschelde buitendijks' volledig omsluit. Omwille van inzicht in de wezenlijke kenmerken en waarden waarvoor deze natuurmonumenten zijn aangewezen (deze waarden maken immers sinds de inwerkingtreding van de Nb-wet 1998 deel uit van het betrokken Natura 2000-gebied) worden deze, voor zover relevant, inhoudelijk meegenomen in de onderstaande beoordeling.

BEOORDELING EFFECTEN

Algemeen

De bij de aanvraag gevoegde passende beoordeling biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de effecten (mede gelet op de eventuele cumulatie van effecten) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien.

In de passende beoordeling zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de passende beoordeling.

Afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied dat door de aanvraagde activiteit beïnvloed zou kunnen worden in de passende beoordeling op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

De natuurwaarden die door de genoemde effecten beïnvloed kunnen worden zijn de habitattypen H1160 (Ondiepe kreken en baaien) en 1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks).

Voor wat de beschermde vogelsoorten van dit gebied betreft, zijn in de passende beoordeling de navolgende vogelsoorten in dat kader geselecteerd:

Broedvogels: bontbekplevier

Niet broedvogels: scholekster

Habitattypen

Habitatype 1160 Grote baaien

Instandhoudingsdoel

Als instandhoudingsdoel voor het habitatype H1160 geldt het behoud van oppervlakte en verbetering van de kwaliteit.

De Oosterschelde is het enige gebied waar dit habitatype in Nederland voorkomt. Kwaliteitsverbetering met betrekking tot de oppervlakte droogvallende platen, één van de ecotopen die onder dit habitatype valt en die een essentieel onderdeel vormt van dit gebied, wordt gezien de "zandhonger" niet realistisch geacht. Kwaliteitsverbetering is gericht op herstel van een evenwichtige afwisseling van de deelecosystemen, herstel van kleinschalige zoet-zout gradiënten, van droogvallende mosselbanken en uitbreiding van zeegrasvelden.

Effectbeoordeling

Het habitatype direct voor het grootste deel van het dijktraject bestaat uit H1160 (ondiepe kreken en baaien). Voor de dijkverbetering moet de teen van de dijk worden ontgraven. Na de herstelmaatregelen aan de dijk zal verder geen blijvende aantasting van dit habitatype plaatsvinden. Het effect is daarmee beperkt tot een tijdelijk verlies van oppervlakte habitat ter grootte van de werkstrook gedurende de werkperiode. Het betreft een tijdelijk verlies van oppervlak H1160 van 10275 m² (één ha). Omdat dit verlies tijdelijk is, is het verlies van oppervlakte niet aanwezig en zeker niet significant. Kwaliteitsverlies van het habitatype zal evenmin optreden als gevolg van de aangevraagde werkzaamheden.

H1330 Schorren en zilte graslanden

Instandhoudingsdoel

Als instandhoudingsdoel voor het habitatype H1330 geldt het behoud van oppervlakte en van de kwaliteit schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A).

Het habitatype schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (H1330A) is langs de Oosterschelde als gevolg van het veranderde getij na de afsluiting sterk achteruitgegaan in oppervlakte en kwaliteit; zo is onder meer een groot deel van de lage schorren overwoekerd met Engels slijkgras. Het wordt niet realistisch geacht om onder de huidige infrastructurele omstandigheden de kwaliteit te herstellen.

Effectbeoordeling

Een klein deel van de werkstrook gaat ten koste van een smalle strook in slechte staat verkerend H1330. In totaal gaat een oppervlak van maximaal 736 m² (92 x 8) door de ontgraving tijdelijk verloren. Na afloop van de dijkwerkzaamheden wordt de vrijgekomen grond terug aangebracht en op de oude hoogte afgewerkt. Gezien het geringe oppervlak, de slechte kwaliteit van het huidig hier aanwezige habitat en het gegeven dat herstel van de situatie hier ter plaatse op termijn goed mogelijk is, zal er geen sprake zijn van een significant negatief effect op het instandhoudingsdoel.

Vogels

Broedvogels, Bontbekplevier

Instandhoudingsdoel

Als instandhoudingsdoel voor de bontbekplevier geldt het behoud van omvang en de kwaliteit van het leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van ten minste 100 paren.

De regionale doelstelling van het Deltagebied heeft betrekking op de volgende gebieden: Haringvliet, Krammer-Volkerak, Grevelingen, Oosterschelde, Westerschelde & Saeftinghe en Markiezaat. De populatie is alleen op regionaal niveau gedefinieerd vanwege het sterk wisselende voorkomen per gebied. Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet voor uitbreiding van de populatie gekozen gezien de onzekerheid in de ontwikkelingen in het Deltagebied.

Effectbeoordeling

Hoewel de bontbekplevier in het verleden op het sluiscomplex heeft gebroed, zijn zij daar de afgelopen jaren niet meer waargenomen. Dit sluit niet uit dat zich alsnog een enkel exemplaar kan vestigen, waarbij het noordwestelijke deel van het dijktraject een mogelijke broedplaats vormt. Omdat de soort hier in het verleden niet gebroed heeft en de afgelopen jaren niet in de omgeving als broedvogel is waargenomen, is er geen kans op verstoringseffecten. De tijdelijke ingrepen aan het dijktaalud leiden ook niet tot negatieve effecten op het oppervlak en kwaliteit van het leefgebied.

Niet-broedvogels, A130 Scholekster

Als instandhoudingsdoel voor de Scholekster geldt het behoud van omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 24.000 vogels (seizoensgemiddelde).

Ondanks de bijdrage van de Oosterschelde aan de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is gekozen voor behoud, omdat herstel gezien de "zandhonger" niet realistisch wordt geacht. Het doel is afgestemd op een verwachte afname van platen en slikken met ongeveer 50 hectare per jaar. Om deze achteruitgang zoveel mogelijk te kunnen "remmen" zal onderzocht worden welke maatregelen redelijkerwijs genomen kunnen worden. Aantallen scholeksters zijn van internationale en grote nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied en slaapplek. De soort is vooral aanwezig in najaar en winter, hoogste aantallen in augustus-februari.

Door een afname van de aantallen scholeksters in de andere gebieden, veranderde de noordtak van de minst belangrijke naar de belangrijkste sector. In het westelijke deel van het gebied zijn de overwinterende aantallen gehalveerd, waarbij het seizoenspatroon meer het beeld van een doortrekpatroon dan van een overwinteringspatroon heeft gekregen.

Effectbeoordeling

Binnen het werktraject zelf zijn vanaf september grotere aantallen overwinterende scholeksters aanwezig. Op dat moment wordt langs het grootste deel van het dijktraject niet (meer) gewerkt. Bovendien is voor de scholekster (en andere overwinterende soorten) ook tijdens de beperkte duur van de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheid aanwezig, omdat tussen dp528 + 85 m en dp542 in het geheel niet gewerkt zal worden.

Foeragerende vogelsoorten bevinden zich op het bij laag water droogvallend slik dat tussen dp522 en dp547 te vinden is. Als gevolg van de dijkwerkzaamheden zijn de hoger gelegen delen nabij de dijk vanwege de daarmee samenhangende verstoring tijdelijk niet beschikbaar.

Omdat langs het dijkgedeelte waarlangs het grootste oppervlak droogvallend slik ligt, van dp528 +85 m tot dp542 niet gewerkt wordt, zijn niet alleen in de ruime omgeving (Plaats van Oude Tonge) maar ook langs het werktraject zelf ruim voldoende, onverstoorde, uitwijkmogelijkheden aanwezig.

Omdat van dp528 + 85 m tot dp542 niet gewerkt wordt en er in de directe omgeving en binnen het werktraject voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn, zijn voor zowel overwinterende als foeragerende vogels de versturende effecten als gevolg van de dijkverbeteringswerken als niet significant beoordeeld.

Natuurmonument-waarden

Het werken aan het dijktaalud vindt (voor een deel) plaats binnen het beschermd natuurmonument Oosterschelde buitendijks.

Ten aanzien van de diverse flora en fauna zoals benoemd in het aanwijzingsbesluit van dit natuurmonument merk ik het volgende op. Deze waarden vallen voor een zeer groot deel binnen de beoordeling van de effecten in relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied. Naar mijn mening voorziet de voorgaande passende

beoordeling ook in een toetsing die gelding heeft voor de kenmerken en waarden van het betrokken natuurmonument.

In aanvulling op bovenstaande merk ik nog op dat dit natuurmonument zich, naast de aanwezigheid van diverse flora en fauna, ook kenmerkt door complex van open water, platen, slikken en schorren dat in ecologisch opzicht een samenhangend geheel vormt. Dit gebied is door zijn weidse karakter en ongereptheid uit een oogpunt van natuurschoon van betekenis. Daarnaast is het gebied van belang vanwege de geologische, geomorfologische en bodemkundige gesteldheid en de voor de fauna noodzakelijke rust. In potentie kunnen deze specifieke kenmerken door de aangevraagde activiteiten beïnvloed worden.

Landschap

De werkzaamheden hebben geen invloed op de landschappelijke kwaliteiten van het gebied. Het bestaande dijklichaam blijft intact en alleen de bescherming buitendijks wordt hersteld. De tijdelijke aanwezigheid van mensen en voertuigen tijdens het werk leidt eveneens niet tot enige aantasting van het landschappelijke beeld. De weidsheid en het ongeschonden karakter van het betrokken natuurmonument worden niet aangetast door de aangevraagde werkzaamheden.

Ook de geologische, geomorfologische en bodemkundige waarden worden door het werk niet aangetast.

Rust

De verstoring van rust is zeer beperkt in omvang en tijd. Ik vind deze tijdelijke verstoring niet zodanig dat ik de vergunning moet weigeren.

Naar mijn oordeel is, mede gelet op de instandhoudingdoelstellingen voor het betrokken Natura 2000-gebied, met de effecten zoals in de passende beoordeling zijn aangegeven een volledig inzicht gegeven in de mogelijke effecten die in het bovenvermelde beïnvloedingsgebied zijn te verwachten als gevolg van de aangevraagde activiteit. De passende beoordeling is dan ook genoegzaam uitgevoerd en biedt de noodzakelijke basis voor de in artikel 19g, lid 1, van de Nb-wet 1998 genoemde verzekering.

CUMULATIE

Op basis van artikel 19f van de Nb-wet 1998 dient bij vergunningverlening voor projecten of plannen een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve effecten indien deze projecten of plannen, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteiten zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de betreffende

Natura 2000-gebieden of een significant verstrend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor de betreffende gebieden zijn aangewezen.

In de voorliggende toets worden met betrekking tot de cumulatieve effecten de volgende categorieën onderscheiden:

- a) Dijkwerkzaamheden.
- b) Bestaand gebruik.
- c) Autonome ontwikkelingen.

Door de werkzaamheden aan het dijktraject Roggenplaat vindt een tijdelijke verstoring plaats van vogels en een tijdelijke maar zeer beperkte ingreep in beschermde habitats. Deze effecten zijn tijdelijk en zullen na het beëindigen van de werkzaamheden niet meer optreden of zich in korte tijd herstellen. Er zijn geen andere projecten of handelingen die in tijd of ruimte overlappen met de effecten van de nu aangevraagde werkzaamheden. In combinatie met andere beoordeelde activiteiten veroorzaken de nu aangevraagde werkzaamheden geen significant negatieve effecten.

Ik concludeer dat binnen de aangeleverde passende beoordeling een volledige en juiste cumulatie-toetsing is uitgevoerd.

AFWEGINGSKADER STRUCTUURVISIE INFRASTRUCTUUR EN RUIMTE

Aangezien in dit geval het afwegingskader van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte het afwegingskader van de Vogel- en Habitatrichtlijn volgt, is met het doorlopen van het afwegingskader, zoals opgenomen in de Nb-wet 1998, materieel aan de vereisten van het afwegingskader van de voornoemde structuurvisie.

BESPREKING VAN DE INSPRAAK

Naar aanleiding van deze aanvraag zijn, op grond van artikel 44, lid 3, van de Nb-wet 1998, de provincie Zeeland en de gemeente Schouwen-Duiveland in de gelegenheid gesteld over deze aanvraag hun zienswijze kenbaar te maken. Ingevolge artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht zijn de Stichting Zeeuws Landschap, de Zeeuwse Milieufederatie en Staatsbosbeheer regio Zuid in de gelegenheid gesteld tot het geven van een zienswijze betreffende de onderhavige aanvraag.

Hierna volgt een weergave van de ontvangen zienswijzen. Daar waar opmerkingen en suggesties niet reeds hiervoor aan de orde zijn geweest of niet binnen mijn inhoudelijke overwegingen reeds aan deze inspraak volledig tegemoet is gekomen, volgt mijn reactie (cursief weergegeven).

Provincie Zeeland

De provincie Zeeland stelt in haar zienswijze het volgende;
Uit het projectplan blijkt dat de dijkverbetering geen invloed heeft op de toegankelijkheid van het dijktraject voor recreanten. Uit de bij de aanvraag gevoegde passende beoordeling (paragraaf 6.3) zou echter geconcludeerd kunnen worden dat er sprake is van een gewijzigde openstelling van het dijktraject. Dit is

echter niet aan de orde. Voor de uiteindelijke beoordeling van het project Philipsdam Zuid heeft deze kennelijke verschrijving echter geen gevolgen. Omdat er geen Natura 2000 broedvogels op het dijktraject voorkomen, zullen deze ook geen negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden. De tijdelijke verstoring van de hoogwatervluchtplaatsen op het dijktraject zal door de uitwijkmogelijkheden geen effect hebben op de instandhoudingsdoelen van vogels in de Oosterschelde.

Met bovenstaande toevoegingen stelt de provincie Zeeland dat zij geen belemmeringen zien in het verlenen van de vergunning.

Reactie

De opmerking inzake de permanente toegankelijkheid van het dijktraject voor recreanten neem ik voor kennisgeving aan. Zoals ik hiervoor al heb geconstateerd verandert de toegankelijkheid van het dijktalud niet. Ik verwacht hierdoor geen andere effecten of een andere omvang van effecten dan zoals deze zijn beoordeeld in de passende beoordeling.

De overige bestuursorganen en organisaties die zijn verzocht om een zienswijze hebben te kennen gegeven geen zienswijzen in te dienen of hebben niet binnen de gestelde termijn gereageerd.

CONCLUSIE

Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.